

(P-31) OKULLARDA SUÇ VE ŞİDDETİ ÖNLEME

Kültegin Ögel, İtir Tarı, Ceyda Yılmazçetin Eke

Yeniden Sağlık ve Eğitim Derneği
itir@yeniden.org.tr

GİRİŞ VE AMAÇ: İstanbul'da okullarda gözlenen suç ve şiddetin yaygınlığı konusunda 2004 yılında İstanbul'da yaptığımız anket çalışmasında son bir yıl içinde en az bir kez fiziksel kavgada bulunanlar grubun yaklaşık yarısını oluşturmaktadır. Hayatı boyunca en az bir kez bir başkasını yaralayanların oranı %26.3 olarak bulunmuştur. Şiddet olayları sonucunda bir başkasını yaraladığını belirtenlerin yarıya yakını bunu ilk kez 13-15 yaşları arasında yaptıklarını belirtmişlerdir. Çalışmaya katılanların %10'u çeteye girdiklerini belirtmişlerdir. Bunların yaklaşık %3'ü çeteye kendi istekleri ile girdiklerini ve halen üye olduklarını söylemişlerdir. Araştırma bulguları suç ve şiddetin okullarda oldukça yaygın olduğunu göstermektedir. Bu nedenle sorunu çözmeye yönelik girişimlere ihtiyaç olduğu açıktır. Bu nedenle, Yeniden Sağlık ve Eğitim Derneği, İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve Caritas Türkiye işbirliği içinde "Okullarda Suç ve Şiddeti Önleme" çalışması başlattı. Neden okullarda suç ve şiddeti önleme ile ilgili bir çalışma yapma ihtiyacı doğdu. Bu posterde adı geçen proje tanıtılmaktadır. Bu çalışmayı hazırlarken amacımız okullarda suç ve şiddeti önlemek değil, bu konuda öncelikle öğrenciler, öğretmenler ve idareciler daha sonrada içinde yaşadığımız toplumu bilgilendirme ve farkındalığını artırmaktır. **İÇERİK:** Okullarda suç ve şiddeti önleme projesi kapsamında bir kitapçık hazırlanmaktadır. Bu kitapçıkta 12 ana

konu ve bir aile broşürü bulunmaktadır. Kitapçıkta bulunan ana konular şunlardır; İstanbul'daki okullarda suç ve şiddetin yaygınlığı, suç ve şiddet, suç, şiddet ve psikososyal gelişim, güvenli okul, erken tanıma ve uyarı işaretleri, önleme, suç ve şiddete eğilimli çocuklara müdahale, krize müdahale, okulda öğretmen ve idareci eğitimi, çeteler, ilişkide şiddet, zorbaca davranışlar ve aileye öneriler broşürüdür."İstanbul'daki Okullarda Suç Ve Şiddetin Yaygınlığı" bölümünde 2004 yılında yapılan Gençlik Araştırma Anketi bulgularından yararlanarak bir derleme yapılmıştır. "Suç ve Şiddet" bölümünde genel olarak suç ve şiddetin tanımları ve risk faktörleri ve ekolojik model üzerinde durulmuştur. "Suç, Şiddet ve Psikososyal Gelişim" bölümünde suç şiddet ve psikososyal gelişim basamaklarında nasıl görüldükleri ve neler yapılabileceğinden bahsedilmiştir. "Güvenli Okul" bölümünde Türkiye için yeni olabilecek bir kavram olan güvenli okulun kavramı bu kavramın ne olduğu, güvenli okul kriterleri, güvenli okulları kurmanın ve devam ettirmenin ilkelerinin neler olabileceği üstünde durulmuştur. "Erken Tanıma ve Uyarı İşaretleri" bölümünde okullarda şiddet ve suç olayları gerçekleşmeden takip edeceğimiz ip uçları ile bunların nasıl farkına varıp okul içindeki şiddet ve suçu önleyeceğimiz hakkında bilgiler verilmiştir. "Önleme" bölümünde gençlerde suç ve şiddeti engellemeye yönelik programları, şiddet riskini arttıracak "Risk Faktörleri" ve riski azaltacak "Koruyucu Faktörler" tanımlanmıştır. "Suç ve Şiddete Eğilimli Çocuklara Müdahalede" bölümünde okullarda şiddet ve suçu önlemeye yönelik müdahale programlarının geliştirilmesinin gerekliliği, neler yapılması gerektiği şiddet ve suç riski taşıyan çocuklara nasıl davranılması gerektiği, okul sistemi içinde bu çocuklara nasıl müdahale yapılabileceği, öğretmenler ve idarecilerin neler yapabileceği konuları işlenmiştir. "Kriz Müdahale" bölümünde okullarda şiddet ve suç ile karşılaşıldığında izlenecek yolların neler olabileceği, kimler ile irtibata geçmek gerektiği, öğrencileri ve velileri nasıl bilgilendirileceği konuları üstünde durulmaktadır. "Okulda Öğretmen ve İdareci Eğitimi" bölümünde okulda rehber öğretmenler dışında bulunan öğretmenler ve idarecilerin eğitimi için hazırlanmış saydamlar bulunmaktadır. Bu saydamlarda riskli davranışlar karşısında okullarda çalışan rehber öğretmenler dışındaki öğretmenlerin ve okul çalışanlarının eğitilmesi konuları işlenmektedir. "Çeteler" bölümünde okullarda suç ve şiddete neden olabilecek çete yapılanmalarının neler olabileceği ve okullarda bunları önlemek için neler yapılabileceği üstünde durulmaktadır. "İlişkide Şiddet" bölümünde

ilişkide şiddet nedir? Nasıl anlaşılır ve neler yapılması gerekir konuları işlenmektedir. Kitapçığın son bölümü " Zorbaca Davranışlar" bölümüdür. Bu bölümde zorbaca davranışların ne olduğu okul içinde hangi tür davranışlar görüleceği ve okulda neler yapılması gerektiği konuları işlenmiştir. Kılavuzda "Aileye Öneriler" başlığı altında bir broşür bulunmaktadır. Bu broşür ile ailelerin suç ve şiddet hakkında bilgi edinmeleri ve evde dikkat edecekleri noktalar üstünde durulmuştur. UYGULAMA: Bu kapsamda İstanbul ili genelinde 300 rehber öğretmen okullarda suç ve şiddeti önleme için eğitimine alındı. Bu eğitimi alan rehber öğretmenlerden kendi bölgelerinde bulunan diğer öğretmenleri (sınıf ve branş öğretmenleri) eğiterek bir ağ oluşturmaları beklenmektedir. Bu 300 rehber öğretmen 100 kişilik üç gruba ayrılmıştır. Her grup ile iki eğitim yapılmıştır. Bu sene yeni bir eğitim programı düzenlenmiştir. SONUÇ: Projenin bu güne kadar uygulanan bölümünde tepkiler çok olumlu olmuş, eğitime katılanların bu konuda oldukça yetersiz bilgi ve beceriye sahip ama öğrenmeye istekli olduğu görülmüştür. Eğitimler sırasında elde ettiğimiz geri bildirimler sonucu, okullarında yaşadıkları sorunun ciddi boyutlarda olmasının projeye katılımı ve isteği artırdığına inanıyoruz.

KAYNAKLAR

1. Knox, L. Connecting the Dots to Prevent Youth Violence A Training and Outreach guide for Physicians and other Health Professionals. American Medical Association.(2002).
2. Mcwhirter& Mcwhirter& Mcwhirter& Mcwhirter.(2004) At Risk Youth A Comprehensive Response for Counselors, Teachers, Psychologists and Human Service Professionals.
3. Dating Violence Fact Sheet . <http://cdc.gov.ncipc/factsheets/datviol.html>
4. Children's Safety Network. <http://www.edc.org/HHD/csn/>
5. The School Shooter: A Threat Assessment Perspective-FBI (2000). <http://www.fbi.gov/publications/school/school2.pdf>
6. Center for the Prevention of School Violence. <http://www.ncsu.edu/cpsv/>